

PWYLLGOR CRAFFU LLE

Cofnodion cyfarfod o Bell a gynhaliwyd ar 20 Mai, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd S. Lloyd-Selby (Cadeirydd); Cynghorwyr G.M. Ball, C.E.A. Champion, P. Drake, V.P. Driscoll, A.M. Ernest, M.J. Hooper, C. Iannucci-Williams, J.M. Norman, E. Penn, I.A.N. Perry, C. Stallard a S.T. Wiliam.

Hefyd yn bresennol: M. Blackmore a K. Mitchell (Gweithgor Tenantiaid / Cynrychiolwyr Panel); Cynghorwyr G. Bruce, L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau), J.E. Charles, W.A. Hennessy, G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles), Dr. I.J. Johnson, B. Loveluck-Edwards, S.D. Perkes (Aelod Cabinet dros Dai Sector Cyhoeddus ac Ymgysylltu â Thenantiaid), E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd) a M.R. Wilson (Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeilad).

49 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

50 PENODI IS-GADEIRYDD –

PENDERFYNWYD – Y Cynghorydd C. Iannucci-Williams yn cael ei benodi'n Is-gadeirydd am y flwyddyn Ddinesig.

51 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain oddi wrth G. Doyle a G. Niblett (Gweithgor Tenantiaid / Cynrychiolwyr Panel) ac O. Carroll (Cynrychiolydd Cyngor ar Bopeth Caerdydd a'r Fro).

52 COFNODION CYFARFOD PWYLLGOR CRAFFU'R AMGYLCHEDD AC ADFYWIO A GYNHALIWYD AR 8 EBRILL, 2025 –

ARGYMHELLWYD – Cymeradwyo cofnodion y cyfarfod y Pwyllgor Craffu Amgylchedd ac Adfywio a gynhaliwyd ar 8 Ebrill, 2025 fel cofnod cywir.

53 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

54 HYSBYSIAD O GYNNIG – GWAHARDDIAD GWIRFODDOL AR WERTHU A DEFNYDDIO "FLYING RINGS" LEDLED BRO MORGANNWG (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Cyngor ar 28 Ebrill, 2025 gan y Cadeirydd.

Yn dilyn hynny, siaradodd un o gynigwyr y Cynnig yn y Cyngor Llawn (ac Aelod o'r Pwyllgor Craffu Lleuedd), y Cynghorydd Stallard, am y Cynnig a'r cyfeiriad at y Pwyllgor. Esboniodd y Cynghorydd Stallard mai prif bwynt y Cynnig hwn oedd cyflwyno gwaharddiad gwirfoddol ar yr hyn a elwir yn 'Gylchoedd Hedfan', a thrwy hynny beidio ag angen gorfodi neu gamau gweithredu tebyg. Roedd y Cynnig yn rhan o apel i'r cyhoedd ehangach a'u hewyllys da, yn ogystal â chodi eu hymwybyddiaeth o'r materion a'r niwed posibl wrth werthu a defnyddio cylchoedd hedfan ym Mro Morgannwg ac mewn mannau eraill. Felly, roedd yn bwysig gwneud cynnydd ar y mater hwn cyn gynted â phosibl yn hytrach na gorfod aros am waith Grŵp Gorchwyl a Gorffen a'i ganfyddiadau neu ei argymhellion. Dylai grŵp o'r fath fod yn ystyried y materion ehangach, mwy sy'n gysylltiedig â hyn a materion cysylltiedig eraill yn lle. Dylai'r Cyngor barhau i gymryd camau cadarnhaol i helpu i fynd i'r afael â'r mater hwn gyda chylchoedd hedfan yn ystod cyfnod yr haf.

Tynnodd y Cynghorydd sylw hefyd at yr ymgyrch ledled y DU ar y mater hwn a fyddai'n cael ei lansio cyn bo hir, ac at y ffaith mai dim ond un o ddau Gyngor yng Nghymru oedd Cyngor Bro Morgannwg a oedd eisoes yn cymryd camau ynglŷn â chylchoedd hedfan a'u heffaith (fel niwed diangen i famaliaid morol, yn benodol morloi, pan gânt eu taflu).

Cyfeiriodd y Cadeirydd at yr argymhelliad i'r Cynnig/cyfeiriad hwn ynghylch Grŵp Gorchwyl a Gorffen gael ei sefydlu gan Graffu i edrych ar bwerau a oedd gan y Cyngor i hyrwyddo is-ddeddfau mewn perthynas â'r mater. Ei dealltwriaeth oedd nad oedd gan y Cyngor is-ddeddfau o'r fath ar waith a gofynnodd am gyngor pellach ar y ffordd orau o symud ymlaen gan swyddogion y Cyngor. Mewn ymateb, gofynnodd Pennaeth y Gwasanaethau Cymdogaeth a fyddai'r Pwyllgor yn hapus iddo fynd â'r mater a godwyd i ffwrdd, gwneud yr ymchwil briodol a chymryd unrhyw gamau a allai fod angen ar unwaith. Byddai'n adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ym mis Gorffennaf ar y cynnydd a wnaed.

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Cymdogaeth mai'r hyn a ddaeth i'r meddwl ar unwaith oedd pwysigrwydd gweithio gyda Thîm Cyfathrebu'r Cyngor i edrych ar gynnal rhai ymgyrchoedd cyfryngau sy'n gysylltiedig â'r ymgyrch genedlaethol a ledled y DU. Byddai hefyd yn gofyn am weithio gyda chydweithwyr yn y Cyngor sy'n ymwneud â thwristiaeth leol a'u cysylltiadau neu ymgysylltu â masnachwyr a busnesau lleol mewn rhannau glan môr, traeth a thwristiaeth o'r Fro, fel Ynys y Barri, Llanilltud Fawr a rhannau eraill o'r Arfordir Treftadaeth, i godi ymwybyddiaeth a'u hannog i beidio â gwerthu'r eitemau hyn ond dewisiadau amgen eraill yn hytrach. Roedd gan Wasanaethau Cymdogaeth y Cyngor hefyd gysylltiadau â thraethau,

achubwyr bywyd ac ardaloedd arfordirol y Sir y gellid eu defnyddio hefyd ac y gallent ychwanegu gwerth at yr ymgyrch genedlaethol. Ailadroddodd hefyd bwynt y Cadeirydd nad oedd unrhyw is-ddeddfau ar waith a allai fynd i'r afael â'r maes hwn, ac y byddai'n dibynnu ar berswâd yn lle hynny. Byddai hyn hefyd yn cynnwys y Cyngor yn tynnu sylw at y ffaith nad oedd yn cefnogi nac yn annog defnyddio cylchoedd hedfan a gofynnodd a allai busnesau lleol roi'r gorau i werthu'r eitemau hyn ond yn hytrach edrych ar ddewisiadau amgen gwell.

Nid oedd y Cynghorydd Wiliam yn gallu siarad yn uniongyrchol oherwydd materion technegol ond gwnaeth roi gwybod drwy negeseuon y byddai'n cynnig i symud hyn ymlaen, yn dilyn y drafodaeth a gafwyd eisoes yn y Cyngor Llawn, a chyfeiriodd at is-ddeddfau eraill sy'n bodoli eisoes fel y gwaharddiad chwarter milltir ar sgïau jet a'r gwaharddiad cerdded cŵn ar draethau mewn rhannau o Fro Morgannwg.

Roedd y Cynghorydd Champion yn teimlo, oherwydd y mandad a roddwyd gan Gyngorwyr ar y Cynnig hwn yn y Cyngor Llawn ac yn dilyn sylwadau'r Cynghorydd Stallard a Phennaeth y Gwasanaethau Cymdogaeth yn y cyfarfod heddiw, nad oedd angen Grŵp Gorchwyl a Gorffen. Hefyd, oherwydd yr ymdrechion a wnaed eisoes gan swyddogion y Cyngor a Chyngorwyr lleol i fynd i'r afael â'r mater hwn a'r awgrymiadau a wnaed gan y Pennaeth Gwasanaeth i symud hyn ymlaen ac i adrodd yn ôl i'r Pwyllgor, roedd camau eisoes yn cael eu cymryd i fynd i'r afael â'r mater hwn heb yr angen am ymchwiliad pellach.

Adleisiwyd y pwyntiau uchod gan y Cynghorydd Ernest, a gyfeiriodd nid yn unig at y niwed a wnaeth y cylchoedd hedfan i fywyd gwyllt lleol ond hefyd, o ran diogelwch personol a chyhoeddus, gan eu bod wedi bod yn achos sawl digwyddiad lle roedd plant ifanc wedi eu defnyddio ar y traeth ac yn y môr cyfagos ac wedi cael eu golchi allan ymhellach nag y dylent o ganlyniad.

Gan nad oedd unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, ac ar ôl ystyried y cyfeiriad a'r Cynnig, fe wnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD – BOD swyddogion perthnasol y Cyngor yn cael y dasg o gael gwared ar yr Hysbysiad o Gynnig hwn ar Waharddiad Gwirfoddol ar Werthu a Defnyddio "Flying Rings" ledled Bro Morgannwg, er mwyn mynd i'r afael â'r mater hwn gyda masnachwyr lleol, i helpu i gefnogi'r ymgyrch genedlaethol gysylltiedig gyda chyhoeddusrwydd lleol ychwanegol ac yna adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ym mis Gorffennaf ynghylch pa gamau a gymerwyd i fynd i'r afael â'r mater hwn.

Rheswm dros yr argymhelliad

Yn dilyn ystyried y Cynnig a'r trafodaethau yn y cyfarfod, teimlai'r Pwyllgor fod y camau gweithredu a oedd yn cael eu cymryd ar hyn o bryd mewn perthynas â hyn a'r rhai a fyddai'n cael eu cymryd yn y dyfodol agos, yn ogystal â'r angen i fynd i'r afael â'r mater hwn yn ystod cyfnod yr haf, yn golygu, ynghyd â'r diffyg opsiynau gorfodi a'r awydd i wneud hyn mewn ffordd wirfoddol, gydsyniol, nad oedd y mater yn gwarantu Grŵp Gorchwyl a Gorffen. Yn hytrach, teimlai y byddai'n fwy effeithiol i swyddogion y Cyngor gymryd camau uniongyrchol nawr ac adrodd yn ôl ar y cynnydd a wneir i fynd i'r afael â'r mater hwn i'r Pwyllgor yn fuan.

55 CYNLLUN DATBLYGU LLEOL NEWYDD BRO MORGANWG (CDLN) 2021-2036 – TWF TAI YN Y BARRI (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad o gyfarfod y Cabinet a gynhaliwyd ar 1 Mai 2025 gan y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy i'r Pwyllgor, a'i ddiben oedd sicrhau bod y ddogfen yn cael yr ystyriaeth angenrheidiol, craffu ac fel rhan o'r ymgynghoriad cyhoeddus ar ddyraniadau cynllun datblygu lleol newydd (CDLIN) posibl yn ardal y Barri.

Esboniodd y Cadeirydd, er mwyn cynorthwyo ac adnewyddu dealltwriaeth y Pwyllgor o'r pwnc hwn, fod ymgynghoriad cyhoeddus eisoes wedi bod ar y strategaeth a ffefrir ar gyfer y CDLIN ac mai diben yr adroddiad hwn oedd ystyried y newidiadau arfaethedig i ddyraniadau posibl yn ardal y Barri yn unig.

Yn dilyn hynny, amlinellodd y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy i'r Pwyllgor y cyfeiriad/adroddiad, argymhellion y Cabinet, cymeradwyo'r CDLIN, y newidiadau arfaethedig dilynol, yn ogystal â'r opsiynau datblygu a thwf, y cyfyngiadau ecolegol a chyfyngiadau eraill, a materion allweddol i'w hystyried/i ymgynghori arnynt ar gyfer y strategaeth hon a dyraniad tai mewn perthynas ag ardal y Barri. Roedd hyn yn cynnwys:

- Y pryderon cyflawni o ran Argyl Lane / Gogledd-ddwyrain y Barri a'r argymhelliad i beidio â chynnwys y safle hwn fel rhan o'r Cynllun Adneuo.
- Tir yng Ngogledd-orllewin y Barri. Er nad mor fawr â safle Gogledd-ddwyrain y Barri roedd yn ei ddisodli, roedd ganddo'r capasiti i ddarparu ar gyfer tua 376 o anheddau newydd, gan gynnwys tai fforddiadwy mawr eu hangen.
- Tir yn Hayes Lane, safle Bendricks, a oedd wedi'i nodi fel safle posibl i'w ddyrannu ar gyfer tai, gyferbyn â'r datblygiad tai Cyngor wedi'i gwblhau'n ddiweddar yn Hayeswood Road. Gallai ddarparu ar gyfer tua 70 o anheddau. Ystyriwyd y dylid symud y safle hwn ymlaen ar gyfer tai yn hytrach na pharhau i'w gadw ar gyfer cyflogaeth.
- Tir yn Neptune Road, Glannau'r Barri. Roedd y dyraniad/safle arfaethedig wedi'i leoli i'r gogledd o'r uwchfarchnad Asda ac i'r dwyrain o dir y rhoddyd caniatâd cynllunio iddo'n ddiweddar ar gyfer campws coleg newydd. Roedd y safle yn cael ei hyrwyddo gan berchennog y safle ochr yn ochr â Chymdeithas Tai a rhagwelwyd y byddai'r safle'n cael ei gyflwyno ar gyfer cynllun tai fforddiadwy 100%. Gallai'r safle ddarparu ar gyfer tua 40 o unedau, a fyddai'n gwneud cyfraniad gwerthfawr i'r angen sylweddol am dai fforddiadwy yn y Barri. O ystyried yr angen sylweddol am dai fforddiadwy, cynigiwyd y dylai'r safle yn lle hynny gael ei ddyrannu ar gyfer tai yn y CDLIN.

Byddai'r ymgynghoriad arfaethedig ar dwf tai yn y Barri yn ymgynghoriad anstatudol wedi'i dargedu ar dwf yn benodol yn y Barri a fyddai'n helpu i lywio'r gwaith o baratoi'r Cynllun Adneuo. Byddai'n rhoi i bartïon â diddordeb yr un cyfle i wneud sylwadau ar waith creu lleoedd safle-benodol ar gyfer y safle allweddol newydd arfaethedig yng ngogledd-orllewin y Barri ag a roddwyd ar y safleoedd allweddol eraill yn ystod yr ymgynghoriad anstatudol a gynhaliwyd yn Hydref 2024. Gan ei fod yn anstatudol, cynigiwyd cynnal yr ymgynghoriad am 4 wythnos rhwng canol mis Mehefin a chanol mis Gorffennaf. Gwnaeth hyn adlewyrchu'r amserlenni ar gyfer yr ymgynghoriad creu lleoedd safle-benodol.

Ar ôl cwblhau'r ymgynghoriad, byddai'r materion a godwyd yn cael eu hadolygu, a byddai adroddiad ymgynghori'n cael ei baratoi. Byddai'r adroddiad hwn yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn, cyn y Cynllun Adneuo, a ragwelwyd ddiwedd 2025 (mis Rhagfyr yn ôl pob tebyg). Byddai'r Cynllun Adneuo wedyn yn cael ei rannu yn gynnar yn 2026.

Yn dilyn cyflwyno'r cyfeiriad/adroddiad, cyfeiriodd y Cynghorydd Hennessy, gyda chaniatâd i siarad, at y datblygiad arfaethedig yng ngogledd-orllewin y Barri a'r effaith bosibl ar Weycock Cross a Port Road pe bai'r fynedfa i'r safle datblygu hwn yn cael ei lleoli ger yno. Roedd yr ardal hon eisoes yn profi swm uchel o draffig a allai gael ei waethygu'n sylweddol gan y datblygiad hwn, lleoliad posibl y fynedfa ac felly byddai'n effeithio'n andwyol ar y Barri a'r Rhws. Ailadroddodd y Cadeirydd na fyddai unrhyw benderfyniadau yn cael eu gwneud ar y cynigion hyn yn y cyfarfod hwn, a bod y rhain yn rhan o'r broses ymgynghori'n unig ar yr adeg hon. Adleisiodd y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy sylwadau'r Cadeirydd, gan ychwanegu y byddai'r gwaith trafnidiaeth a'r ystyriaethau ynghylch eu lleoliad, ac ati, yn parhau ar gyfer y safleoedd a ddyrannwyd arfaethedig, a byddai'r rhain yn destun asesiad ac adolygiad llawn ar eu heffaith strategol, eu hyfywedd ac unrhyw liniariadau a allai fod eu hangen, ochr yn ochr â'r ymatebion gan y cyhoedd, Aelodau Etholedig ac eraill fel rhan o'r broses ymgynghori.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Hooper at y safle arfaethedig yn Neptune Road, ac at y ffaith y dylai swyddogion y Cyngor, fel rhan o'r ymgynghoriad cyhoeddus, drafod gydag Asda y defnydd posibl o dir sy'n eiddo iddo ger y safle datblygu tai arfaethedig hwn mewn perthynas â thai fforddiadwy/cymdeithasol. Soniodd hefyd am y datblygiad arfaethedig ger Weycock Cross, ac am y ffaith bod hwn wedi bod yn safle ymgeisydd arfaethedig o'r blaen ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol blaenorol, ond ei fod wedi cael ei dynnu'n ôl oherwydd sawl ffactor ac roedd am wneud yn siŵr bod y rhain wedi cael eu datrys ers hynny. Yn olaf, cyfeiriodd at ddatblygiad Argyll a chyfeiriad at ei agosrwydd at Orsaf Drenau Tref y Barri yn y CDLIN nad oedd yn ymddangos ei fod yn ystyried yr heriau sy'n wynebu unrhyw un sy'n dychwelyd o'r orsaf drenau ar droed (taith ddychwelyd ar i fyny, a allai gymryd peth amser). Roedd perygl bod hyn yn mynd yn groes i egwyddorion y CDLIN ac y byddai'n creu ystâd arall sy'n canolbwyntio ar geir.

Mewn ymateb i gwestiynau'r Cynghorydd Hooper, dywedodd y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy yn gyntaf y gellid cysylltu ag Asda ar y defnydd posibl o dir sy'n eiddo iddo ger Neptune Road. Fodd bynnag, byddai hyn yn dibynnu ar yr hyn yr oedd Asda yn dymuno ei wneud gyda'r tir hwn ac a oedd yn dal i anelu at ei ddatblygu'n fasnachol. O ran y datblygiad arfaethedig ger Weycock Cross, nid oedd yn siŵr a oedd hyn wedi cael ei dynnu o'r blaen oherwydd rhesymau sylfaenol, technegol, a ddylai wahardd ei ystyried nawr, ond yn hytrach credwyd bod hyn oherwydd penderfyniad a wnaed gan Aelodau Etholedig, oherwydd bod opsiynau neu ddewisiadau amgen gwell ar gael yn lle hynny. O ran datblygiad Argyll a'i agosrwydd at yr orsaf drenau leol, cytunwyd, o ran un cyfeiriad teithio, y byddai'n gyflymach ac yn haws na'r llall i deithio ar droed. Fodd bynnag, ni allai'r Cyngor warantu y byddai trigolion safle tai arfaethedig yn cerdded neu'n beicio i'w gorsaf drenau agosaf, ond yn hytrach yr agwedd allweddol oedd bod y safle tai a'i drigolion yn ddigon agos at yr orsaf drenau fel eu bod yn cael y cyfle i'w defnyddio ac i deithio

ar droed neu feic, os ydynt yn dewis gwneud hynny. Mae'r un egwyddor hefyd yn berthnasol i hygyrchedd ac agosrwydd at wasanaethau dyddiol eraill ar gyfer meddianwyr safleoedd tai newydd hefyd. Roedd yn rhaid cydbwysu hyn i gyd â'r angen i ddatblygu a thyfu tai fforddiadwy lle roedd tir ar gael ac yn gyflawnadwy, ar adeg pan mai dim ond tir cyfyngedig oedd ar gael ar gyfer datblygiad o'r fath. Nid oedd absenoldeb gorsafoedd trafnidiaeth gyhoeddus cyfagos fel gorsafoedd trenau, ac ati o reidrwydd ynddo'i hun yn rheswm dros ddiystyru safle posibl, ond nodwyd sylwadau a phryderon y Cynghorydd.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Ernest at dudalen 17 yr adroddiad ac ochr Sili o Hayes Lane a Neptune Road. Roedd yn teimlo y byddai effaith andwyol ar yr economi leol pe bai rhannau o'r tir yno yn cael eu datblygu ar gyfer tai yn lle eu defnyddio at ddibenion masnachol a chyflogaeth, gan gynnwys tir wedi'i neilltuo ar gyfer cynnig i ddatblygu gwesty a gofod swyddfa yn Neptune Road. Er bod angen dybryd am dai, roedd angen cynyddu cyfleoedd masnachol a chyflogaeth hefyd. O ran Neptune Road, esboniwyd nad oedd unrhyw ddiddordeb hyd yma mewn datblygu'r gofod posibl ar gyfer gwesty yn ychwanegol at yr un sydd yno ar hyn o bryd. O ran Hayes Lane, roedd digon o dir wedi'i ddyrannu i gyflogaeth yn lleol i ateb y galw ac i gael tir y gellid ei ddefnyddio ar gyfer tai fforddiadwy, ac ati, a gwneud cyfraniad gwerthfawr i hynny, ym Mro Morgannwg, os yw'n cael ei ganfod drwy'r asesiad bod hyn yn drech na rhinweddau ei gadw fel tir cyflogaeth. Nid oedd unrhyw benderfyniad wedi'i wneud ar hyn eto, ac roedd yn her i geisio cydbwysu'r ddwy flaenoriaeth gystadleuol, nad oeddent yn uniongyrchol fesuradwy ond byddai'n rhaid gwneud penderfyniad a barn ar beth oedd y flaenoriaeth lethol yn seiliedig ar yr asesiad a wnaed. Byddai ffactorau yn cynnwys a oedd y safle yn cael trafferth o ran cyfleoedd cyflogaeth eraill a/neu agosrwydd y safle hwn at unrhyw eiddo preswyl a allai fod yn anghymhellid i feddianwyr tir economaidd oherwydd y risg o gwynion, ac ati, gan drigolion a allai effeithio ar eu defnydd.

Awgrymodd yr Is-gadeirydd fod manylion yn cael eu cyflwyno am hygyrchedd a phellteroedd cerdded i ac o'r safle arfaethedig ger Weycock Cross a'r safleoedd tai arfaethedig eraill, gan gynnwys i'r llwybrau a'r gorsafoedd bysus / trenau agosaf, yn ogystal â mynediad i'r lonydd beicio agosaf fel rhan o'r dull teithio llesol. Byddai hyn yn rhoi gwell syniad i'r cyhoedd ar y pellteroedd cysylltiedig.

Pwysleisiodd y Cynghorydd Penn bwysigrwydd y broses ymgynghori â'r cyhoedd ar ddatblygu tir yn y Sir er mwyn mesur barn trigolion. Roedd prinder enfawr o dai fforddiadwy yn y Sir ac yr un mor bwysig â'r 'ble' ar gyfer y tai newydd hyn (fel y nodir yn y CDLIN), oedd 'beth' a oedd yn cael ei gynnig i'w adeiladu. Roedd hyn yn cynnwys ansawdd y gwaith adeiladu a dyluniad/cynllun y tai. Mae'r lle y mae person yn byw'n cael effaith sylweddol ar gyfleoedd bywyd os yw'n tyfu i fyny mewn lle wedi'i gynllunio'n dda gydag amwynderau lleol.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Perry at yr angen am wybodaeth am y gyllideb garbon ar gyfer y CDLIN, yr Ardal Twf Strategol ac ôl troed carbon disgwylidig datblygu pob un o'r safleoedd newydd sy'n dod ymlaen. Cyfeiriodd hefyd at yr angen canlyniadol i gynyddu capasiti priffyrdd/defnydd ceir fel rhan o ddatblygu'r safleoedd arfaethedig hyn, fel yr awgrymir yn y CDLIN, a oedd yn mynd yn groes i nodau'r Cyngor yn datgan Argyfwng Hinsawdd, a oedd yn ceisio lleihau'r rhain. Cyfeiriodd hefyd at fater tai fforddiadwy, a'r angen i fynd i'r afael â materion/problemau cysylltiedig

cartrefi gwag, cyffredinrwydd Airbnb, bodolaeth perchen ar ail a thrydedd cartrefi, tanddefnyddio cartrefi presennol, prinder deunyddiau adeiladu ac ôl troed amgylcheddol carbon y broblem deunyddiau adeiladu, ymhlith eraill. Roedd hyn yn golygu y byddai adeiladu mwy o dai yn gwaethgu'r problemau hyn. Er mwyn sicrhau mwy o gynaliadwyedd, roedd yn bwysig mynd i'r afael â'r problemau hyn yn gyntaf a defnyddio'r stoc dai bresennol yn fwy effeithlon, yn hytrach na'r pwyslais presennol gan Lywodraeth Cymru i barhau i adeiladu mwy o dai. Pwysleisiodd hefyd yr angen am fwy o argaeledd a hygyrchedd trafnidiaeth gyhoeddus ar neu gerllaw'r gwahanol safleoedd arfaethedig o amgylch y Barri a'r Rhws, cyn unrhyw ddatblygu pellach, yn ogystal ag ystyried anghenion cynaliadwyedd yn gyffredinol.

Yn dilyn sylwadau'r Cynghorydd Perry, ailadroddodd y Cadeirydd nad oedd unrhyw benderfyniad wedi'i wneud ar y safleoedd arfaethedig eto, gan fod y rhain yn rhan o'r ymgynghoriad presennol â'r cyhoedd. Oherwydd bod nifer o Aelodau'r Pwyllgor yn codi materion ynghylch hygyrchedd a phellteroedd cerdded i ac o'r safleoedd arfaethedig, yn ogystal â phwysigrwydd ystyried cynaliadwyedd, cynigiodd y Cadeirydd gynnwys y rhain fel rhan o unrhyw sylwadau/argymhellion i'w hanfon ymlaen fel rhan o'r ymgynghoriad hwn a gofynnodd am eglurhad ynghylch a oedd y materion a godwyd eisoes wedi'u cynnwys yn y broses ymgynghori. Ymatebodd y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy gan ddweud bod yr adroddiad (paragraff 4.28) yn cyfeirio at fapiau isocrone a gynhyrchwyd ar gyfer safleoedd yng ngogledd-orllewin y Barri mewn perthynas â phellter cerdded a beicio, ond y gellid cynnwys unrhyw wybodaeth bellach y gofynnwyd amdani gan y Pwyllgor fel rhan o'r broses hon.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Norman at fanteision posibl y safle arfaethedig ger Weycock Cross, a fyddai'n agos at wahanol siopau a chyfleusterau, yn ogystal â chael mynediad at wasanaeth bws da, rheolaidd sy'n mynd i lawr i'r Barri a mynediad i ysgolion cyfagos (fel ar Port Road).

Gan nad oedd unrhyw sylwadau na chwestiynau pellach, ac ar ôl ystyried y cyfeiriad a'r adroddiad, fe wnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD – BOD y sylwadau a'r adborth canlynol o gyfarfod y Pwyllgor yn cael eu darparu, fel rhan o'r ymarfer ymgynghori:

- Bod swyddogion y Cyngor, fel rhan o'r ymgynghoriad cyhoeddus, yn trafod gydag Asda y defnydd posibl o dir sy'n eiddo iddynt gerllaw'r safle datblygu tai arfaethedig yn Heol Neptune, Glannau'r Barri.
- Bod swyddogion y Cyngor yn cadarnhau a oedd unrhyw faterion hanesyddol a waharddodd ddefnyddio safle Croes Weycock pan ystyriwyd ef yn flaenorol fel safle datblygu tai posibl, ac os felly, a gafodd y rhain eu datrys wedi hynny.
- Bod y Cyngor yn nodi pryder y Pwyllgor hwn ynghylch y golled bosibl o safleoedd cyflogaeth. Fodd bynnag, mae'r Pwyllgor hefyd yn cydnabod bod angen cydbwysu ystyriaethau o'r fath â'r prinder tai presennol a bod swyddogion y Cyngor wedi cadarnhau nad oes unrhyw benderfyniadau pendant wedi'u gwneud eto ar y safleoedd hyn.
- Y byddai'n ddefnyddiol, fel rhan o'r ymgynghoriad / cynllun, pe bai manylion yn cael eu darparu ar hygyrchedd a phellteroedd cerdded i ac o Groes Weycock a'r safleoedd tai arfaethedig eraill, gan gynnwys i'r gorsafoedd a'r

llwybrau bysiau / trên agosaf, yn ogystal â mynediad i'r lonydd beicio agosaf fel rhan o'r dull teithio llesol.

- Yn olaf, dylid ystyried pwysigrwydd cynaliadwyedd ar gyfer y datblygiadau hyn, o ran dyluniad, ansawdd adeiladu a'u hól troed carbon, yn ogystal â darparu unrhyw wybodaeth y gellid ei rhannu fel rhan o'r broses ymgynghori mewn perthynas â'r materion hynny a fyddai hefyd yn ddefnyddiol.

Rheswm dros yr argymhelliad

Er mwyn cynnwys argymhelliad, sylwadau a barn y Pwyllgor yn y broses ymgynghori ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Newydd Bro Morganwg (CDLN).

56 RHAGLEN WAITH YMLAEN 2025/26 (CAC) –

Gofynnodd yr adroddiad, a gyflwynwyd gan y Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu, i'r Aelodau ystyried eitemau drafft y Rhaglen Gwaith Ymlaen Flynyddol, gan gynnwys pynciau ar gyfer gwaith ymchwiliol (Adolygiad Gorchwyl a Gorffen) ar gyfer 2025/26, a'r Pwyllgor Craffu Lleoedd newydd. Roedd drafft o Atodlen Rhaglen Gwaith Ymlaen ar gyfer 2025/26 ynghlwm yn Atodiad A, a gofynnwyd i Aelodau'r Pwyllgor ystyried y cynnwys i'w gymeradwyo. Yn ogystal, gofynnwyd i'r Pwyllgor nodi cylch gwaith y Pwyllgor Craffu Lleoedd, fel y dangosir ym mharagraff 1.2 o'r adroddiad.

Tynnodd y Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu sylw at gamgymeriad teipio ar dudalen 10, Atodiad A, lle roedd teitl Cyfarfodydd y Pwyllgor yn cyfeirio at 'Fyw'n Dda', pan ddylai gyfeirio at y pwyllgor 'Lle'. Sicrhodd y Pwyllgor fod gweddill y ddogfen yn cyfeirio at, ac yn delio â, yr adroddiadau penodol i Le ac eitemau eraill ar gyfer y Pwyllgor. Byddai hyn yn cael ei ddiwygio cyn ei gyhoeddi ac ar gyfer rhandaliadau yn y dyfodol o'r Rhaglen Waith.

Yn ogystal, amlinellodd yr adroddiad feganwaith newydd lle byddai adroddiadau er gwybodaeth a nodi yn cael eu rhannu ag Aelodau yn electronig. Nododd y Rhaglen Waith newydd hefyd y pynciau hynny a fyddai'n cael eu hystyried trwy friffiau'r Aelodau y tu allan i leoliadau cyfarfodydd ffurfiol y Pwyllgor. Roedd amserlen y Rhaglen Waith yn rhestr arfaethedig o eitemau i'w hystyried a gall fod yn destun newid yn dibynnu ar yr amgylchiadau cyffredinol.

O ran Tasg a Gorffen, gall pwyllgor nodi maes gwaith a fyddai'n elwa o ymchwilio'n fanylach i archwilio'r mater ymhellach. Byddai'r rhain yn ychwanegol at gyfarfodydd pwyllgor ffurfiol ac yn cael eu hwyluso gan y Gwasanaethau Democrataidd, gyda phynciau'n cael eu nodi'n wreiddiol ar ddechrau'r flwyddyn pan oedd pwyllgor yn nodi ac yn cytuno ar ei raglen waith ymlaen llaw. Byddai Tasg a Gorffen yn manteisio ar arbenigedd swyddogion, partneriaid, rhanddeiliaid ehangach ochr yn ochr â thystiolaeth a mewnwleidiad gan bobl Bro Morganwg. Byddai craffu ymchwiliol yn helpu i ddwyn y Cabinet a swyddogion y Cyngor i gyfrif ar bynciau penodol wrth lunio cyfeiriad polisi'r Cyngor yn rhagweithiol. Fel rhan o'r broses hon, byddai'r Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu yn coladu rhestr o bynciau a awgrymwyd gan Aelodau, ac ati, ac yn cynnal ymarfer cwrpasu / dichonoldeb ysgafn yn seiliedig ar yr awgrymiadau hynny, gyda'r nod o adrodd yn ôl

i'r Pwyllgor ym mis Gorffennaf a fyddai wedyn yn cytuno ar bynciau Tasg a Gorffen ar gyfer y flwyddyn ddinesig.

Yn dilyn cyflwyno'r adroddiad, cyfeiriodd y Cynghorydd Hooper at sawl hepgoriad ar y Flaenraglen Waith, a oedd yn cynnwys adroddiadau ar Adolygu/Monitro Erydu Arfordirol, Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a diweddariad ar Orsaf Bŵer Aberddaw, yn ogystal â'r adolygiad parcio ar gyfer Ynys y Barri. Byddai'r swyddogion perthnasol yn mynd i'r afael â'r rhain ac yn eu hychwanegu at y Rhaglen Waith ar gyfer Lleoedd yn y dyfodol. Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Cymdogaeth y byddai'n mynd i'r afael â'r adroddiad Adolygu/Monitro Erydu Arfordirol. O ran yr adolygiad parcio a'r adroddiadau eraill, dywedodd fod adroddiad ar yr adolygiad parcio i fod i gael ei gyflwyno i'r Cabinet yn y dyfodol agos y gellid ei gyfeirio at y Pwyllgor Craffu hwn, gyda'r Cadeirydd yn nodi y byddai'r Pwyllgor yn aros i glywed a fyddai'r adroddiad hwn a'r adroddiadau eraill y cyfeirir atynt yn dod fel cyfeiriadau gan y Cabinet neu a fyddai cyfle i'r Aelodau alw'r adroddiadau i mewn i'w craffu hefyd pe na bai hyn yn digwydd.

Gwnaeth sawl Aelod o'r Pwyllgor awgrymiadau i'w hystyried fel rhan o'r broses Gorchwyl a Gorffen, a oedd yn cynnwys:

- Cyfeiriodd y Cynghorydd Ernest at awgrym y Cynghorydd Champion i edrych ar fwy o gymorth a chefnogaeth i'r strydoedd mawr ym Mro Morgannwg gan y Cyngor. Gall hyn hefyd gysylltu â'r agenda Creu Lleoedd. O ran y pryderon a godwyd gan y Cynghorydd Hooper am 'ddyblygu' posibl wrth gynnal ymarfer Gorchwyl a Gorffen ar hyn o ystyried yr adrodd a'r gwaith arall a oedd yn cael eu gwneud drwy Greu Lleoedd, esboniodd y Cadeirydd y byddai hyn a phynciau eraill yn cael eu penderfynu ar ba 'werth ychwanegol' y gellid ei roi i bynciau o'r fath drwy fwy o graffu ac ymchwil ac i osgoi dyblygu diangen.
- Awgrymodd y Cynghorydd Hooper edrych yn ddyfnach ar broffil risg y Cyngor, yn enwedig y meysydd hynny a oedd yn cyffwrdd â chylch gorchwyl y Pwyllgor a lle gallai gynnig gwerth ychwanegol a chefnogaeth ar sawl mater ar y proffil a oedd wedi'u sgorio'n 'goch'.
- Cynigiodd Cynrychiolydd Tenantiaid ymarfer Gorchwyl a Gorffen am fwy o hygyrchedd i draethau ym Mro Morgannwg i bobl ag anableddau (fel defnyddwyr cadair olwyn) ac eraill.
- Roedd awgrymiadau eraill yn ymwneud â'r mater o sbwriel ar draethau lleol ac o gwmpas cyrchfannau gwyliau lleol.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Penn at y materion sy'n wynebu'r Cyngor o ran ei raglen adeiladu tai a chost deunyddiau adeiladu neu gaffael y rhain, a sut y gellid mynd i'r afael â'r rhain trwy Orchwyl a Gorffen, fel edrych ar y cyfle i gydweithio'n fwy'n rhanbarthol. Nodwyd fodd bynnag, y gallai hyn ddod o dan, o leiaf yn rhannol, y Pwyllgor Craffu Adnoddau, ac felly byddai hyn yn cael ei ymchwilio ymhellach i weld a ddylai hyn ddod o dan y pwyllgor hwnnw yn hytrach neu ryw fath o waith cydweithredol rhwng y pwyllgorau cysylltiedig.
- Roedd awgrym arall i'w hystyried gan yr Aelodau (gan swyddogion yn yr adran tai) yn ymwneud ag adolygiad o Gynllun Gwella Arolwg STAR / y Strategaeth Cyfranogiad Tenantiaid a Lesddeiliaid.

Yn dilyn hynny, cytunwyd ar ffordd ymlaen ynglŷn â'r meysydd ar gyfer ymchwiliadau adolygu Gorchwyl a Gorffen dyfnach, a oedd yn cynnwys ystyriaeth ac ymgynghoriad pellach gan Aelodau'r Pwyllgor ar y pynciau i'w dewis.

Yn dilyn y trafodaethau ar yr adroddiad hwn, y Pwyllgor

ARGYMHELLWYD –

(1) BOD y Pwyllgor wedi ystyried a chytuno ar eitemau ar gyfer ei Raglen Waith Ymlaen Llaw ar gyfer 2025/26 (Atodiad A i'r adroddiad), yn amodol ar gynnwys yr hepgoriadau a amlygwyd gan yr Aelodau yn y cyfarfod (megis yr Adolygiad Erydiad Arfordirol, Prifddinas-Ranbarth Caerdydd, ac ati) ac eglurhad ynghylch a fyddai adroddiadau o'r fath yn cael eu cyfeirio o'r Cabinet i'r Pwyllgor i'w craffu. Cytunwyd hefyd ar ffordd ymlaen ynghylch meysydd ar gyfer ymchwiliadau adolygiad Gorchwyl a Gorffen manwl, a oedd yn cynnwys ystyriaeth bellach ac ymgynghori ag Aelodau'r Pwyllgor ar y pynciau i'w dewis.

(2) BOD cylch gwaith y Pwyllgor Craffu Lle yn cael ei nodi.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Cytuno ar yr eitemau a'r pynciau y byddai'r Pwyllgor Craffu Lle yn eu hystyried ar gyfer 2025/26.

(2) Nodi cylch gwaith y Pwyllgor Craffu Lle newydd.